Pierwszy Karykaturzysta Kanady

Zachętą dla Kolumbii Brytyjskiej do wstąpienia w szeregi Konfederacji Kanady miała być budowa linii kolejowej Pacific Railway. Przedsięwzięcie, będące imponującym połączeniem ówczesnej technologii z wolą polityczną, zostało zapoczątkowane przez premiera Sir Johna A. Macdonalda (1815-1891). Miało ono pozwolić na połączenie wszystkich rejonów Kanady.

W 1872 roku Macdonald, ulegając pokusie łapówki, przyznał kontrakt na realizację projektu CPR Company oraz Inter-Ocean Railway Company.

W kwietniu 1873 roku Partia Liberalna oskarżyła premiera o przyjęcie od armatora i finansisty - Hugh Allana 360 tysięcy dolarów łapówki, z przeznaczeniem na kampanię wyborczą. Na nic zdały się zaprzeczenia premiera, zwłaszcza w obliczu kompromitującego dokumentu, jakim był telegram Macdonalda adresowany do Allana. Opublikowanie w kanadyjskich gazetach jego treści:

> Muszę mieć kolejne 10 tysięcy. To jest moje ostatnie wezwanie. Nie zawiedź mnie. Odpowiedz dziś

- zmusiło Macdonalda do ustąpienia z urzędu 5 listopada 1873 roku.

Skandal ujawnił, jak głęboko w kanadyjską politykę wniknęły interesy finansistów. Pozwolił także wypłynąć jednemu z największych talentów kanadyjskiej karykatury – Johnowi Wilsonowi Bengoughowi, który, wykorzystując antyrządowy klimat, stworzył

tygodnik satyryczny Grip, wydawany przez kolejne 20 lat.

Podczas sesji Parlamentu w sierpniu 1873 roku Macdonald podjął próbę opóźnienia śledztwa w sprawie skandalu. Wypowiedziane przez niego wówczas słowa: Dokąd płyniemy? (ang. Whither Are We Driftinh?) zostały wkomponowane przez Bengougha w satyryczny rysunek opublikowany po raz pierwszy 16 sierpnia 1873 roku w tygodniku Grip. Wyrażenie Dokąd płyniemy stało się od tego czasu na salonach bardzo popularną frazą odnoszącą się do rozwoju wypadków w sprawie skandalu.

Rysunek Bengougha przedstawia premiera miażdżącego nogą uosobienie Kanady, trzymającego w prawej dłoni kartkę z hasłem: Odroczenie i Zdławienie Śledztwa. Na lewej widnieje fragment telegramu

Wyślij mi kolejne 10 tysięcy

Macdonald wypowiada przy tym słowa:

Moje ręce są czyste.

The Canadian Encyclopedia podaje, iż polityczne problemy Macdonalda, który do końca utrzymywał, że jest niewinny - ponieważ pieniądze nie trafiły bezpośrednio do niego, a na cel kampanii - wynikały bardziej z faktu, że premier, podobnie jak wielu mu współczesnych, był nałogowym alkoholikiem i słabo pamiętał negocjacje z Allanem. Nawiązując do skłonności premiera, karykaturzysta dorysował więc wystającą z jego kieszeni butelczynę z karteczką Taktyka.

John Wilson Bengough wydał pierwszy numer Gripa w maju 1873 roku. Używając satyry komentował każdy aspekt XIX - wiecznej Kanady. Nazwa Grip została zapożyczona z powieści historycznej Karola Dickensa Barnaba Rudge i towarzyszącego głównemu bohaterowi komicznego kruka o tym imieniu, zaś samo czasopismo wzorowane było na angielskim Punchu.

Źródła: agora.virtualmuseum.ca; fact-index.com;thecanadianencyclopedia.com;

Bengough, John Wilson. A Caricature History of Canadian Politics: Events from the Union of 1841, as Illustrated by Cartoons from "Grip", and Various Other Sources. Toronto: The Grip Printing and Publishing Co, 1886; John A. Macdonald: The Young Politician, the Old Chieftain; aut. Donald Grant Creighton,P. B. Waite; archive.org

Opublikowano w dniu 16.08.2016 r.

przez Wydział Informacji i Edukacji Antykorupcyjnej GSz CBA